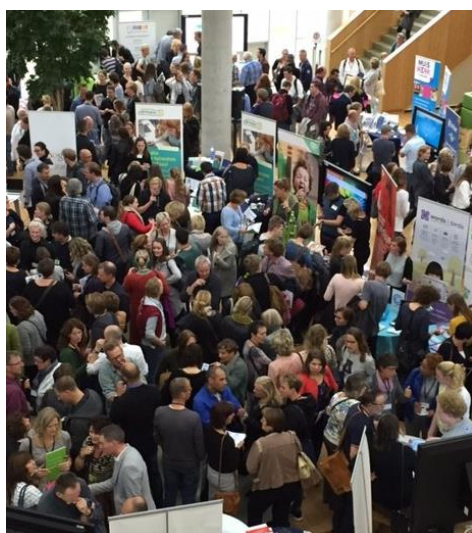

ACTIVITEITENVERSLAG

iXperium Nijmegen

2016

Inhoudsopgave

	<i>Pag.</i>
1. Voorwoord	3
2. Organisatie	4
a. DB en Stuurgroep	
b. PMT	
c. Programmaraad	
d. Mentor Media Educatie	
e. Overig Personeel van de HAN	
3. Relatie en samenwerking met HAN / PABO	5
4. Algemeen jaarverslag iXperium	7
5. Professionalisering	8
6. Ontwikkelkringen	9
7. Mentor Media Educatie	10
8. Trendgroep	10
9. Recht doen aan verschillen	11
10. Follow Up en Nazorg	11
11. Stuurinformatie	12
Bijlage: Facts & Figures.	14
• Activiteiten en Bezoeken in het iXperium	14
• Gekozen arrangementen	15
• Deelname Quix	15
• Deelname iXpiratiemiddagen	16
• Flyer model 'Personaliseren van Leren'	18

1. Voorwoord

In het voorwoord van het activiteitenoverzicht 2015 spreken we over het feit dat we nog in de kiem van het innovatieproject iXperium Nijmegen zitten. Inmiddels zijn we al weer een jaar verder en ligt het jaaroverzicht 2016 voor ons. Gevoelsmatig nog steeds het idee dat we in de kiem van het proces zitten maar inmiddels wel vele ervaringen rijker. En dat kunnen we ook nalezen in dit activiteitenoverzicht.

Logistiek is er een organisatie neergezet die het mogelijk maakt om leerkrachten en kinderen uit het Primair Onderwijs in deze regio goed te bedienen in overeenstemming met de doelstellingen. Zo ook de inbedding in het instituut PABO.

Dit gevoel komt vooral voort uit het gegeven dat we nog veel activiteiten initiëren vanuit mogelijkheden en actualiteiten maar nog niet geheel vanuit een gedeeld perspectief van inhoudelijke ambities die, vertaald naar een meerjarenplan, ons helderheid verschaffen en sturingsmogelijkheden naar perspectieven in de toekomst.

Het komende schooljaar zal een tweede meting plaatsvinden om ons inzicht te geven in de ontwikkeling van de afgelopen twee jaar werken. Is er sprake van progressie op onderdelen in vergelijking met de beginmeting en op welke onderdelen dan? Waar moeten de accenten gelegd worden? Is er een basis die perspectief biedt voor gepersonaliseerd leren, de ultieme praktijk die wij nastreven.

Het voorliggende activiteitenjaarverslag laat een veelheid aan activiteiten zien die allen in verband gebracht kunnen worden met dat ultieme doel maar nadrukkelijk ligt er de inspanningsverplichting voor de bestuurders om focus aan te brengen, naar programmalijnen als ontwikkelperspectieven om opleiding en werkveld in een meer gezamenlijke beweging te krijgen met respect voor verschillen.

Daarmee aangevend dat netwerkontwikkeling en samenwerking geen doel op zich is maar in functie staat van inhoudelijke ambities die gedeeld worden.

Het is vanuit dit perspectief dat we wederom met trots het activiteitenverslag 2016 aanbieden en u allen veel leesplezier toewensen. Het is uit professioneel oogpunt een geschenk om bij alle ontwikkeling betrokken te mogen zijn.

Jack van de Logt

Voorzitter stuurgroep iXperium Nijmegen.

2. Organisatie

2a. DB en Stuurgroep

Het iXperium in Nijmegen is een onderdeel van iXperium/Centre of Expertise Leren met ict. Het is een samenwerkingsverband gerealiseerd vanuit dat bestaat uit zeven schoolbesturen in de regio Nijmegen (Conexus, St. Joseph, Optimus, Lijn 83, SPOG, SPOV, SPOM) de HAN Pabo en het lectoraat Leren met ict. Dit samenwerkingsverband wordt gestuurd door de stuurgroep waarin alle deelnemers vertegenwoordigd zijn, onder voorzitterschap van Jack van de Logt van Conexus. De stuurgroep komt drie à vier keer per jaar bij elkaar. De stuurgroep heeft een dagelijks bestuur ingesteld om slagvaardiger op ontwikkelingen in te spelen. Hierin zijn vertegenwoordigd: Optimus, Conexus, Lijn 83, HAN Pabo iXperium/CoE, lid van het PMT. Het DB komt zes keer per jaar bijeen.

2b. Programma Management Team

Het PMT bestaat uit drie programmamanagers die aangesteld zijn door de zeven besturen PO en twee vertegenwoordigers vanuit de HAN / PABO. Het PMT vergadert elke drie weken op dinsdagochtend zo'n twee uur. Zij is verantwoordelijk voor de gang van zaken, de aansturing van het personeel, contacten met externe partijen, communicatie naar betrokkenen. Het PMT is vertegenwoordigd in werkgroepen als: 'Recht doen aan verschillen', 'Professionalisering', Samenwerking iXperium Arnhem', 'iXpiratiesessies' 'Ambities'. Eén lid vanuit het PMT afdeling PO is aanwezig bij vergaderingen met het DB en de Stuurgroep. De programmanagers PO zijn ieder verantwoordelijk voor meerdere stichtingen en onderhouden contacten, informeren en evalueren.

2c. Programmaraad

De programmaraad staat nog steeds 'on hold'. Er zijn diverse gesprekken geweest met de stuurgroep over de ambities en inhoudelijke doorontwikkeling van het iXperium, waarbij er duidelijkheid en afstemming zal komen met betrekking tot verwachtingen die de bestuurders en andere directbetrokkenen hebben t.a.v. het iXperium in zijn algemeen en specifiek met betrekking tot de programmaraad.

2d. Mentor Media Educatie

Aan het iXperium zijn 6 mediamentoren verbonden. De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen het Community Learning Centre (afgekort CLC). Beschikbare uren voor de mentor media educatie zijn afhankelijk van de het aantal leerlingen per bestuur.

Verdeling is als volgt:

Bestuur	Naam	Beschikbare uren per week
SPOV	Stijn Hendriks	8 uren tot 1 aug '16, 12 uren vanaf 1 aug '16
Lijn 83	Mechelien Sip	8 uren. m.i.v. 1 maart '16 12 uren.
SPOM	Wim van Leeuwen	12 uren
SPOG-Joseph	Marc Coolen	8 uren tot 1 aug'16, 16 uren vanaf 1 aug '16
Optimus	Frank Reinders	16 uren
Conexus	Wouter van den Berg	20 uren

Daarnaast worden er ook ROC studenten ingezet voor het onderhoud en beheer van de materialen en het begeleiden van de arrangementen in het iXperium en op de scholen.

2e. Personeel van de HAN

Namens de HAN waren de volgende medewerkers actief in het iXperium in 2016:

Petran Meertens	Coördinator iXperium Nijmegen & hogeschooldocent Leren en lesgeven met ict.
Ralf Glaudemans	ICT-beheerder
Marije van Boekel	Planning & organisatie
Jeroen Baron	ICT-consultant
Frank Thuss	Specialist leren met ict (t/m april 2016)
Koen Steenman	Specialist leren met ict (t/m augustus 2016)

3. Relatie en samenwerking HAN / Pabo

In het afgelopen jaar is op diverse wijze samen gewerkt met verschillende opleidingen van de faculteit educatie, overige faculteiten, tijdens minors en Post-HBO opleidingen. Uitgangspunt daarbij is inspireren en professionaliseren van lerarenopleiders, studenten en leerkrachten uit het werkveld, waarbij de Leerlijn Leren en lesgeven met ict en 'recht doen aan verschillen' als onderlegger geldt. Het studiejaar 2016-2017 staat daarnaast in het teken van verdere verbinding en integratie tussen onderwijs aan de verschillende instituten en het iXperium. Dit uit zich onder meer in het structureel bezoek van groepen uit het ILS en Pabo HAN waarbij pedagogisch/didactisch gebruik van ict, het ontwerpen van ict-rijke leerarrangementen en evalueren in ict-rijke leerprocessen centraal staan. Dit beperkt zich niet tot vakcollega's 'leren en lesgeven met ict' maar breidt zich geleidelijk uit naar collega's uit andere vak- en leergebieden en studenten. Hieronder een greep uit de activiteiten.

- Leerlijn Leren en lesgeven met ict Pabo HAN & Instituut voor Leraar en school
 - Werkcolleges/Leerateliërs en vaklessen Pabo HAN
 - Vakcolleges 'leren en lesgeven met ict' vinden regelmatig in het iXperium plaats, waarbij gebruik wordt gemaakt van de omgeving ('anders organiseren') en het materiaal van het iXperium.
 - Diverse leerateliërs waarbij vanuit diverse invalshoeken de rol van ict in het leerproces centraal staat, denk aan de relatie tussen jeugdliteratuur, drama & ict; rekenen / taal & ict etc. Deze leerateliërs maken onderdeel uit van het curriculum van Pabo HAN.
 - Begeleiding activiteiten leerarrangementen in het kader van ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van Leren en lesgeven met ict: studenten uit Pabo 1 van de voltijd- & deeltijdvariant en de academische lerarenopleiding begeleiden minimaal éénmaal een leerarrangement voor de basisscholen. Hierbij krijgen zij zicht op de eindkwalificaties 'leren en lesgeven met ict'. Zij reflecteren op hun rol en nemen hun ervaringen mee in de toetsing van de Leerlijn 'leren en lesgeven met ict' in hun integrale toets aan het eind van hun propedeuse.
 - Ondersteuning afstudeeropdracht (Meesterproef) Pabo HAN in het kader van de 'leerlijn Leren en lesgeven met ict'. Meedenken in activiteiten stage, didactische en theoretische onderbouwing en masterclasses.
 - Integratie 'Gepersonaliseerd leren' Pabo 2 en ALPO 3 met iXpiratiemiddag XL 'Recht doen aan verschillen'. Theorie vanuit lectoraat is in de vakcolleges ict gekoppeld aan inventarisatie door studenten op de beurs en in de academische lerarenopleiding gekoppeld via het schrijven van een blog aan de stage. Voor deze groep studenten maakte deze opdracht onderdeel uit van de toetsing.
 - International Office: diverse activiteiten waarbij bezoekers uit het netwerk actief aan de slag gaan met de mogelijkheden en middelen in het iXperium om aan de lijve te ondervinden wat 'leren en lesgeven met ict' kan betekenen in het onderwijs.
 - Ontsluiting en integratie software educatieve software ontwikkelaars en uitgevers.

- Student als Partner

In het curriculum van Pabo HAN is ruimte voor tweedejaars studenten om invulling te geven aan hun rol als partner. Dit kent voor studenten uit Pabo 2 voltijd een verplichtend karakter: er zijn studiepunten aan verbonden en een minimale inzet van 70 uur is vereist. Studenten kunnen kiezen uit een veelvoud aan activiteiten. Een 50-tal studenten (ongeveer 1/3) heeft ervoor gekozen om deze activiteiten uit te voeren binnen het iXperium. Tijdens hun rol van student als partner kunnen studenten aan de slag met:

- Begeleiding leerarrangementen (verdiepend ten opzichte van de propedeuse). Dit kent een verplichtend karakter
- Co-creatie van materiaal bij een maatschappelijke partner op het gebied van ict-rijk maken van educatief aanbod. Hierbij moet sprake zijn van win-win-win: voor de student – voor het iXperium en voor de maatschappelijke organisatie. Studenten zijn actief bij:
 - De Bastei
 - Natuurmuseum Nijmegen
 - Staats bosbeheer
 - TechnoPromo
 - Technisch Creatief Centrum Nijmegen (TCCN)
- Ontwikkelen van activiteiten voor (nieuwe) leerarrangementen, o.a. Vraaggestuurd leren met ict, virtual reality, educatieve mogelijkheden die een escape-room bieden, muziek en ict, ontwikkeling makerslab etc.
 - Uitproberen nieuw materiaal
 - Organiseren van bijeenkomsten, bv. iXpieKidz & open dagen
 - Organiseren bijeenkomsten waar met en van elkaar geleerd wordt, o.a. participeren in QuiX
- Leerlijn Leren en lesgeven met ict Instituut voor Leraar en School (ILS)
 - Diverse bezoeken waarbij het accent ligt op het opdoen van vaardigheden op het gebied van pedagogisch/didactisch gebruik van ict en het ontwerpen van ict-rijke leerarrangementen. Het bezoek van het iXperium is gekoppeld aan activiteiten in het curriculum, o.a.: bijeenkomsten ILS Biologie, ILS Engels (TELL), Masteropleiding Nederlands, Kopopleiding ILS. Ook in 2017 zullen deze activiteiten worden voortgezet of uitgebreid.
 - Diverse activiteiten gekoppeld aan vaklessen/docenten, o.a. inzet Greenscreen & iPads bijvoorbeeld bij drama, drone bij Aardrijkskunde.
- Uitleen apparatuur
Het materiaal van het iXperium wordt veelvuldig ingezet door vakdocenten in de lessen, door studenten voor opdrachten vanuit Pabo HAN én ILS en voor opdrachten en onderzoek in de stage.
- iXperiumruimte
Het fysieke lab wordt door studenten en docenten steeds vaker gevonden voor inspiratie, uitproberen van nieuw materiaal en werken aan opdrachten. De medewerkers worden steeds vaker benaderd voor ondersteuning bij onderzoek of opdrachten en inzicht in recent praktijkonderzoek, de laatste stand op het gebied van programmeren of digitale leerlijnen.

- Samenwerking

Voor het opleiden van studenten wordt samengewerkt of overlegd met onderstaande partijen:

- Bibliotheek Gelderland Zuid: advies inrichting ict-pleinen en inzet ict-middelen
- Diverse natuur- en milieu-organisaties verbonden aan De Bastei (zie kopje 'Student als partner')
- Junior Technovium
- Expertgroep programmeren, samengesteld uit leerkrachten en mediamentoren uit het werkveld.

4. Algemeen jaarverslag iXperium

Programma's

De programma's worden continu doorontwikkeld en aangepast aan actuele ontwikkelingen en wensen van de klant door de mediamentoren. Er zijn in 2016 twee arrangementen toegevoegd. Mediamentoren worden daarbij ondersteund en geadviseerd door de trendgroep en specialisten Leren met Ict.

In 2016 zijn de volgende arrangementen gedraaid:

- Introductiearrangement
- Het jonge kind
- De jonge journalist
- Naar buiten met ict
- Taal 5.0
- Programmeren & Robotica (nieuw)
- Show your talent. (nieuw)

Zie <http://ixperium.nl/ixperium-nijmegen/programma/>

Schoolbezoeken 2016.

In 2016 zijn er 158 arrangementen gedraaid in het iXperium waarvan een klein aantal op locatie. Dat zijn er gemiddeld ongeveer 4 per week. Het introductiearrangement werd het meest gekozen.

Meer overzichten feiten en cijfers en de vergelijking met 2015 vind je in de bijlage: Facts en Figures.

De begeleiding van scholen op locatie is naar aanleiding van vragen in 2016 explosief gestegen.

Het iXperium Nijmegen heeft een bijdrage geleverd tijdens studiedagen voor alle personeelsleden bij Optimus, Stichting SPOM en Lijn '83.

Nieuwsbrieven

- We hebben nieuwsbrieven verspreid in februari, mei en december.
- Nieuwsbrieven worden via de besturen verspreid onder al het personeel.

Samenwerking Arnhem

Er is structurele samenwerking tussen iXperium Arnhem en iXperium Nijmegen.

- Gezamenlijk overleg programmamanagement 6x per jaar.
- Gezamenlijke professionalisering mediamentoren 4x per jaar.
- Gezamenlijke communicatie (website, sociale media) en Google Drive omgeving.
- Overleg op operationeel niveau als daar aanleiding toe is.

iXpiratiemiddagen

In 2016 zijn er twee iXpiratiemiddagen georganiseerd in april en september.

- In april was het thema: 'Programmeren in het primair onderwijs' waarvoor zich 32 deelnemers hadden aangemeld.
- In oktober hadden we als onderwerp: Recht doen aan verschillen met educatieve software van de uitgevers. Daarvoor hadden we een kleine 400 aanmeldingen.

Grafieken van aanmeldingen per bestuur vind je op pagina: 16-17.

Samenwerking met uitgevers.

Er is een samenwerkingsverband met de vijf grote uitgevers: Malmberg, Zwijsen, Wolters Noordhoff, Thieme Meulenhoff en Blink tot stand gekomen. Zij stellen hun digitaal leermateriaal gratis beschikbaar aan de studenten, docenten en het iXperium Arnhem en Nijmegen. Er is een werkgroep geformeerd die in de eerste helft van 2017 een en ander praktisch gaat uitwerken.

5. Professionalisering

Arrangementen

De arrangementen die aangeboden worden in het iXperium zijn in 2016 weer voorzien van een update en nadat er in 2015 vooral de introductiearrangementen werden aangevraagd zijn de aanvragen in 2016 veel meer gericht op een specifieke vraag die leeft binnen de betreffende school. Veel arrangementen starten dan ook vanuit een vast aanbod en worden op maat gemaakt naar aanleiding van de school specifieke vraag die op dat moment actueel is voor de school. We kunnen stellen dat elk bezoek daarmee uniek is en toegespitst op de vraag van de school, maatwerk arrangementen dus.

Professionaliseringstraject op de scholen

Corebusiness van het iXperium is om de leerkrachten te inspireren en te beïnvloeden zodat hun manier van lesgeven verandert opdat 'Leren met Ict' meer en efficiënter wordt ingezet en er meer 'Recht gedaan wordt aan verschillen'.

Na afgelopen jaar heel veel scholen, teams en groepen leerlingen, te hebben ontvangen op het iXperium in Nijmegen constateren we dat de vragen die gesteld worden aan onze mediamentoren vooral betrekking hebben op de specifieke situatie op de scholen zelf. Vaak zijn deze vragen ontstaan na een bezoek aan het iXperium.

Gerichte vragen van verschillende aard maar die altijd een relatie hebben naar lesgeven met behulp van ICT en recht doen aan verschillen. Deze vragen hebben betrekking op de werkwijze, de visie van de school. Andere vragen hebben te maken met een specifiek onderdeel, bv het rekenonderwijs op een school en hoe we daar met behulp van ICT kunnen anticiperen en doelen bereiken. Bijeenkomsten op de schoollocatie worden georganiseerd en teams van leerkrachten worden geïnformeerd, ondersteund en begeleid bij de implementatie van hun specifieke vraag. Bijna elk traject is een maatwerktraject waarbij gekeken wordt naar de specifieke vraag van het team.

Quix.

QuiX zijn korte workshops waarin leerkrachten in 1,5 uur een les van volgende week herontwerpen met ict. Deze workshops worden ongeveer eens per maand in het iXperium gehouden, maar zijn ook te boeken voor bijvoorbeeld een studiedag of teamvergadering.

In de eerste helft van het schooljaar 2016-2017 zijn de volgende Quix gegeven:

- Donderdag 15 september '16 19.00 – 20.30. Aantrekkelijk presenteren met Thinglink
- Woensdag 19 oktober '16 15.30 – 17.00. Sociaal klimaat bevorderen met ClassDojo
- Dinsdag 15 november '16 19.00 – 20.30. Interactief leren met Plickers
- Woensdag 7 december '16 15.30 – 17.00. Speels kennis toetsen met FlipQuiz

Een overzicht van de aanmeldingen per bestuur vind je op pagina 15.

6. Ontwikkelkringen

In de iXperium ontwikkelkring worden ict-rijke leerarrangementen ontwikkeld die recht doen aan verschillen tussen leerlingen. Het doel van deze ontwikkelkring is tweeledig: enerzijds worden er bruikbare, contextgebonden producten ontwikkeld met daarbij direct in de praktijk toepasbare kennis. Anderzijds worden leraren geprofessionaliseerd op het gebied van ontwerponderzoek, waarbij ze onderzoeksmatig en opbrengstgericht leren werken en hun ontwerpcompetenties versterken.

Deelnemende designteams

In het schooljaar 2015-2016 hebben er weer een aantal scholen van de zeven schoolbesturen deelgenomen aan de iXperium ontwikkelkring. Het doel is om per schoolbestuur één school te laten deelnemen aan een designteam. Zomer 2016 zijn er vier designteams afgerond waarna er in september 2016 weer nieuwe designteams konden gaan starten. De overige vier lopen wat langer door in schooljaar 2016-2017.

Werkwijze designteams

Bij elke school die deelneemt aan de ontwikkelkring is een multidisciplinair designteam geformeerd bestaande uit leraren van de school, een onderzoeker van het iXperium/CoE, mentor media en educatie en een lerarenopleider van de Pabo. Zij werken samen aan het ontwikkelen van een ICT-rijk leerarrangement dat recht doet aan verschillen. De praktijkvraag van de school/het team is het uitgangspunt. De leden van de designteams komen ongeveer zes tot negen keer per jaar plenair bij elkaar om samen te ontwerpen. Zij kunnen gebruik maken van het fysieke lab (iXperium in Nijmegen) om zich te laten inspireren, ondersteunen of om ICT-toepassingen uit te proberen en te onderzoeken. Voor het ontwerpen van de leerarrangementen wordt een cyclisch proces doorlopen in meerdere fasen: vraagarticulatie; onderzoeks/ontwerpvrage; ontwerpeisen; ontwerp; uitvoering; evaluatie en rapportage. Leerlingen en ook het team van de school worden zoveel mogelijk betrokken bij het ontwerpproces.

Thema's van de designteams per school en bestuur

- Bij Optimus loopt er vanaf mei 2016 een designteam bij Lambertus, de Linde en Klimop welke doorloopt in schooljaar 2016-2017. Dit team richt zich op het ontwikkelen van een leerarrangement voor vraaggestuurd leren bij het vak Wereldoriëntatie met behulp van Google Classroom.
- Conexus heeft twee designteams die deelnemen aan de ontwikkelkring in plaats van één en levert hiervoor een eigen financiële bijdrage. De Verwondering oriënteert zich op een digitale leeromgeving waarin de methodiek waarmee ze werken, IPC / Assessment for learning, goed tot zijn recht komt. Dit assessment is gericht op leren en is ontworpen om leerlingen te helpen leren en te laten genieten van wat ze leren. De Verwondering is eind 2016 definitief gestopt (effectief eind schooljaar 2015-2016) en is in 2017 opgevolgd door een nieuw designteam bij De Klumpert. Het Talent experimenteert met MATH om beter aan te kunnen sluiten bij leerbehoeften van leerlingen wat betreft niveau, interesse, rekenstrategieën en voorkeuren voor leermiddelen. Dit team loopt nog door tot eind schooljaar 2016-2017.
- Brakkenstein van Stichting Sint Josephscholen Nijmegen wil de ict-geletterdheid van hun leerlingen én leraren bevorderen. Zij ontwerpt een programma voor onder- midden- en bovenbouw waarin zowel de leerlingen als de leraren gestimuleerd worden om ict op een meer creatieve manier in te zetten. Dit designteam is in september afgerond en is opgevolgd door een nieuw designteam bij Het Octaaf, welke zich richt op onderzoekend/vraaggestuurd leren bij het vak Natuur en Techniek, waarbij leerlingen met behulp van ict (zoals via mindmappen) tot eigen leervragen komen, deze vragen zelf kunnen onderzoeken en waarbij hen meerdere mogelijkheden worden aangeboden om hun bevindingen op een zelf gekozen wijze te presenteren.
- OBS De Sieppe van Stichting Primair Onderwijs Groesbeek én speciaal basisonderwijs De Focus van Stichting Primair Onderwijs Venray ontwerpen een programma, naast de huidige rekenmethode, voor het automatiseren van rekensommen, aangepast aan niveau, tempo en rekenstrategieën van leerlingen. OBS De Sieppe en De Focus zijn allebei doorgelopen tot eind 2016. OBS De Sieppe wordt in 2017 opgevolgd door een nieuw designteam bij Titus Brandsma. Voor De Focus komt er geen nieuw designteam omdat het SPOV uit de samenwerking is gestapt.

- De Adalbertschool van Lijn 83 wil de huidige rekeninstructie verrijken met digitale instructie afgestemd op de niveauverschillen tussen leerlingen. Dit designteam is afgerond en is in november opgevolgd door een nieuw designteam bij De Heggerank, welke zich richt op de inzet van een digitaal portfolio.
- De Oversteek van Stichting Samenwerkingsbestuur Primair Onderwijs Maas en Waal laat de creatieve talenten van leerlingen floreren door multimedia in te zetten tijdens boost middagen waar creatieve vakken worden gegeven. Dit designteam is doorgelopen tot eind 2016 en wordt opgevolgd door een nieuw designteam bij De Laak.

Ontwikkelkringbijekomsten

Op 21 september 2016 is de tweede ontwikkelkringbijekomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst hebben de designteams van de verschillende scholen ervaringen gedeeld en inspiratie opgedaan door middel van workshops.

7. Mentor Media educatie

De Mentor Media Educatie is verantwoordelijk voor uitvoering van de professionalisering van leerkrachten, is expert op het gebied van onderwijsapplicaties, begeleider van ict- implementaties en adviseur richting de scholen voor onderwijsvraagstukken die met ict te maken hebben. Daarnaast zijn ze betrokken bij de onderzoekskringen die bij de besturen zijn uitgezet.

Voor de invulling van de uren hebben we als uitgangspunt genomen dat ongeveer 1/3 van de beschikbare tijd ingevuld wordt met begeleiding van de arrangementen in het iXperium, 1/3 ingevuld wordt met ontwikkelen van arrangementen en professionalisering en 1/3 ingezet wordt met het begeleiden en ondersteunen van de scholen op locatie. De mentoren zijn de spin in het web van het iXperium, zijn expert, aanspreekpunt en onderwijsbegeleiders die de innovatie in het iXperium maar zeker op de scholen concreet ondersteunen en begeleiden.

Mentoren hebben specialisaties bijv.: taal, rekenen, programmeren, mediawijsheid, het jonge kind, die in de verschillende arrangementen tot hun recht komen, afhankelijk van de vragen die op ons af komen, en kunnen ingezet worden bij de verschillende arrangementen en vragen van de scholen. Afhankelijke van de hulpvragen vanuit de scholen zien we steeds meer dat de mentoren ook boven bestuurlijk worden ingezet.

Voor het delen van informatie, kennis en kunde, good practice, werkbrieven, handleidingen e.d. als mentoren onderling maar zeker ook met de deelnemers aan de onderzoekskringen als de leerkrachten, docenten en studenten is het portaal: www.ixperiumplus.nl ontwikkeld. Naast de verzamelplek van veel ICT tools en reviews over tools worden op deze plek de materialen die gemaakt zijn tijdens de bezoeken aan het iXperium door teams of groepen gedeeld. Denk daarbij aan foto's, video's, werkbrieven en handleidingen. Daarnaast onderzoeken we of de ontwikkelkringen van de verschillende besturen hier ook een plaats kunnen krijgen om de opbrengsten op deze plek te delen zodat eenieder kan profiteren van de opbrengsten van onze gezamenlijke inspanningen.

Onderwijs specialisten: "Leren met ICT", Frank Thuss is in overleg met het PMT en iXperium Arnhem een professionaliseringstraject opgezet voor de mentoren. We constateren dat de mentoren steeds meer betrokken zijn bij de ondersteuning op de scholen. Adviesvaardigheden is dan ook het centrale thema waarvoor gekozen is invulling aan te geven. Eind augustus is gestart met dit traject waarin samen met de mentoren de verschillende onderdelen van advies, begeleiden van innovatie op de scholen en onderzoek worden behandeld en in praktijk gebracht. Vijf dagdelen zijn hiervoor gereserveerd.

Naast een professionaliseringstraject wat de mentoren volgen vindt er één maal per 6 weken plenair overleg met het PMT plaats waarin kennis, kunde en ervaringen gedeeld worden en daar waar nodig arrangementen, begeleiding en professionalisering bijgestuurd wordt.

8. Trendgroep

De trendgroep heeft afgelopen jaar een doorstart gemaakt na enkele personele wijzigingen binnen het iXperium. Hierbij is ook de samenstelling van deze groep tegen het licht gehouden. De trendgroep bestaat uit een afspiegeling van collega's uit Nijmegen en Arnhem, waarbij een coördinator, specialist Leren en lesgeven met ict, een onderzoeker, een mediamentor uit Arnhem en een uit Nijmegen en een beheerder zitting hebben in de groep. Waar nodig wordt expertise van buiten benut.

Hoewel het bewaken van trends tot de taken blijft behoren, is de opdracht die de trendgroep heeft, uitgebreid naar het inbedden van deze trends in het repertoire van het iXperium en de communicatie naar buiten. Zo wordt bij de aan de aanschaf van apparatuur of andere zaken bekeken of dit gekoppeld dient te worden aan een ontwerpvraag om nadrukkelijker dan voorheen in de driehoek onderzoek – onderwijs – opleiding na te gaan of de verwachtingen bij aanschaf van ict-middelen ook daadwerkelijk tot de gewenste (leer)resultaten leiden. Zo wordt bijvoorbeeld samen met een basisschool uit Nijmegen onderzocht welke rol een tekenrobot kan spelen.

Tot slot worden activiteiten/initiatieven binnen de trendgroep besproken, op elkaar afgestemd en gedeeld, denk daarbij o.a. aan allerlei activiteiten omtrent VR in het onderwijs die in Arnhem, Oss en Nijmegen plaats vinden, maar ook STEAM, programmeren en robotica.

9. Recht doen aan verschillen

Binnen de doelstellingen van het iXperium staat genoemd 'Leren met ict' en 'Recht doen aan verschillen'. Met name het laatste onderdeel heeft het afgelopen jaar onze expliciete aandacht gehad. Er zijn diverse bijeenkomsten geweest met een speciaal daartoe geformeerde werkgroep. Er is een meetlat ontwikkeld en onze mediamentoren hebben de arrangementen hieraan getoetst. Hier en daar zijn de arrangementen aangepast zodat meer recht gedaan wordt aan verschillen. Bij nieuw te ontwikkelen arrangementen wordt vanaf de start meegenomen dat het recht dient te doen aan verschillen.

De zeer drukbezochte en geprezen iXpiratiemiddag op 12 oktober met zo'n kleine 400 deelnemers waaronder veel leerkrachten en vertegenwoordigers van het management van de PO-scholen stond geheel in het teken van dit onderwerp. Alle grote en een aantal kleinere uitgevers waren aanwezig om hun huidige en toekomstige digitale leermaterialen te laten zien en uit te leggen wat de mogelijkheden zijn om maatwerk te leveren en gedifferentieerd te werken. Ook tijdens een centrale sessie met alle leidinggevenden en ict-ers stond dit thema centraal.

Er is een flyer gemaakt rond het thema 'Personaliseren van leren' (pag. 18) die verspreid wordt en uitgangspunt zal zijn bij gesprekken met scholen in het kader van 'recht doen aan verschillen'.

We blijven ons de komende jaren focussen op dit thema om een verdiepingsslag te maken.

10. Follow Up en Nazorg

Corebusiness van het iXperium is om de leerkrachten te inspireren en te beïnvloeden zodat hun manier van lesgeven verandert opdat 'Leren met ict' meer en efficiënter wordt ingezet en er meer 'Recht gedaan wordt aan verschillen'.

Nadat een leerkracht met zijn groep gebruik heeft gemaakt van een arrangement in het iXperium krijgt hij een digitaal evaluatieformulier toegestuurd. Aan de hand van de opbrengsten uit deze evaluaties wordt na een viertal weken contact opgenomen met het team of de groep om te onderzoeken of het iXperium in de nabije toekomst voor het team of de individuele leerkracht wat kan betekenen en of het bezoek het gewenste resultaat heeft opgeleverd.

We kunnen constateren dat de bezoeken aan het iXperium meer aan de hand van gerichte vragen ingevuld worden en introductiearrangementen steeds minder gevraagd worden. Aan de hand van deze gerichte vragen worden de bezoeken ingevuld en constateren we ook dat we dat het steeds vaker voorkomt dat de mentor media educatie aan het hand van de vragen en verzoeken de scholen bezoekt en in overleg met team of individuele leerkracht op de schoollocatie invulling geeft aan de ontwikkelingen en trajecten binnen de school.

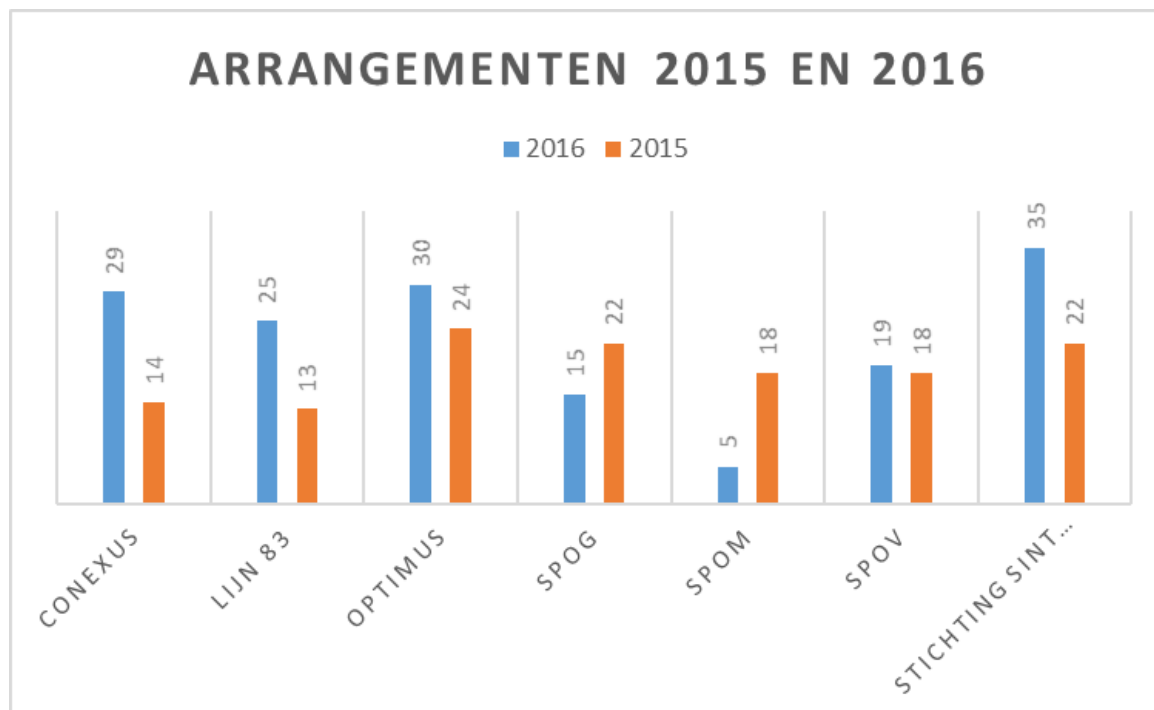
11. Stuurinformatie

De doelstellingen van het iXperium, zoals vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst vertaald in stuurinformatie. Dit is de meetlat waarlangs initiatieven van het iXperium voortdurend gelegd worden.

Doelstelling CLC	Stuurinformatie
CLC Nijmegen wil toekomstbestendig onderwijs realiseren dat recht doet aan verschillen tussen leerlingen met inzet van ict en ict-geletterde leerlingen aflevert. CLC Nijmegen wil daartoe een duurzame systeemverbetering tot stand brengen: de inrichting van een regionale samenwerkings- en kennisinfrastructuur waarin onderwijs, opleiding en onderzoek op alle niveaus verbonden zijn teneinde de innovatiekracht van zowel de afzonderlijke scholen als het geheel te versterken.	Het concept van rechtdoen aan verschillen is beschreven in een model van gepersonaliseerd leren. Dit geeft richting aan scholen en is een handvat voor de gesprekken over de ontwikkeling van scholen. De regionale samenwerkings- en kennisinfrastructuur is tot stand gebracht. Samen met CLC Arnhem wordt onderzocht welke gemeenschappelijke thema's opgepakt kunnen worden om zo te komen tot een brede regionale innovatieve agenda.
Gezamenlijk wordt kennis ontwikkeld over wat werkt voor wie en waarom. Hierbij gaat het om leren met ict als doel (ict-geletterdheid) en ict als middel: rechtdoen aan verschillen. Tevens wordt onderzocht in welke mate en op welke manier het onderwijs c.q. de school anders moet worden georganiseerd om de bovengenoemde doelstellingen te realiseren. De opgedane kennis, wordt zover relevant vertaald naar het curriculum van de Pabo.	Per bestuur is een designteam ingericht en actief. De kennisontwikkeling rondom de inzet van ict in het onderwijs vindt hierin plaats. Designteam rondom anders organiseren zijn nog niet gestart per bestuur. Conexus is betrokken bij het project iXpeditie Maatwerk waarin de micro- mesoconsistentie wordt onderzocht. De Pabo-docenten betrokken bij de designteam zijn verantwoordelijk voor de vertaling naar het curriculum van de Pabo.
Is gericht op het aantrekkelijker en effectiever inrichten van onderwijs met ict in het primair onderwijs, met name via het professionaliseren en opleiden van leraren en lerarenopleiders.	Het professionaliseringsprogramma voor lerarenopleiders loopt via de iXperium Academie. Voor zittende leraren, zie: pag. 8. Voor studenten: zie pag. 5-6.
Ontwikkelt en onderzoekt, binnen scholen, in leergemeenschappen, vanuit concrete vragen uit de praktijk van het primair onderwijs.	Zie ontwikkelkringen.
Is een methodiek voor het beantwoorden van vragen van onderwijsprofessionals in samenwerking met onderzoekers, docentopleiders en studenten door het onderzoek matig ontwerpen en uitproberen van ict-leerarrangementen, binnen scholen.	Zie ontwikkelkringen.
Ontwikkelt vanuit scholen, in leergemeenschappen, complete ict-leerarrangementen waarin vak inhoud, didactiek en technologie in onderlinge samenhang vorm krijgen en zet in op kennisdeling hierover met partnerscholen.	Zie ontwikkelkringen.

Is een fysieke omgeving voor het verkennen en uitproberen van nieuwe educatieve technologische toepassingen.	Het iXperium in Nijmegen wordt goed bezocht door leraren met hun klas met leerlingen. Voor exacte gegevens zie: 'facts en figures'.
Heeft de (nieuwste) educatie ict-toepassingen in huis, horizontoepassingen en naaste zone-toepassingen.	Dit is een voortdurend punt van zorg en aandacht. De inventaris wordt nauwlettend in de gaten gehouden door de mediamentoren, programmamanagers en trendgroep. En iedere maand worden nieuwe aanschaffingen gedaan. In 2016 is een aanpak gestart waarin, bij nieuwe aanschaffingen, structureel onderzocht wordt hoe en in welke situaties het device, de app of anderszins werkt.
Is beschikbaar voor leraren, studenten, leraar opleiders, leerlingen van basisscholen, directies, bestuurders, ict-ondersteuners, lectoren en onderzoekers van het iXperium/Centre of Expertise.	Het iXperium wordt gebruikt voor schoolbezoeken, professionalisering van het werkveld, lerarenopleiders, maar ook voor onderwijs aan studenten. Tevens wordt het iXperium gebruikt voor de onderzoeksactiviteiten in de designteam. Er wordt door de media-mentoren in overleg met de programmamanagers afgewogen in hoeverre het in een specifieke situatie beter is om met het iXperium naar de school toe te gaan. De follow up op een schoolbezoek wordt door de mediamentoren opgepakt.

Overzichten Activiteiten iXperium 2016.

Anders 2016: Extern 16^x, HAN 15^x, ILS 21^x, PABO 18^x, iXperium 15^x, Opleidingskunde 2^x, Academie 2^x.

St. Josephscholen: Kleine wereld-Sterredans-Octaaf-Klein Heyendaal-Montessori-Petrus Canisius.

SPOG: Sieppe-Op de Horst- Carolus-GMR.

SPOV: Kruudwis-Toverbal-Eigenwijs-Focus-Oda-Petrus Banden.

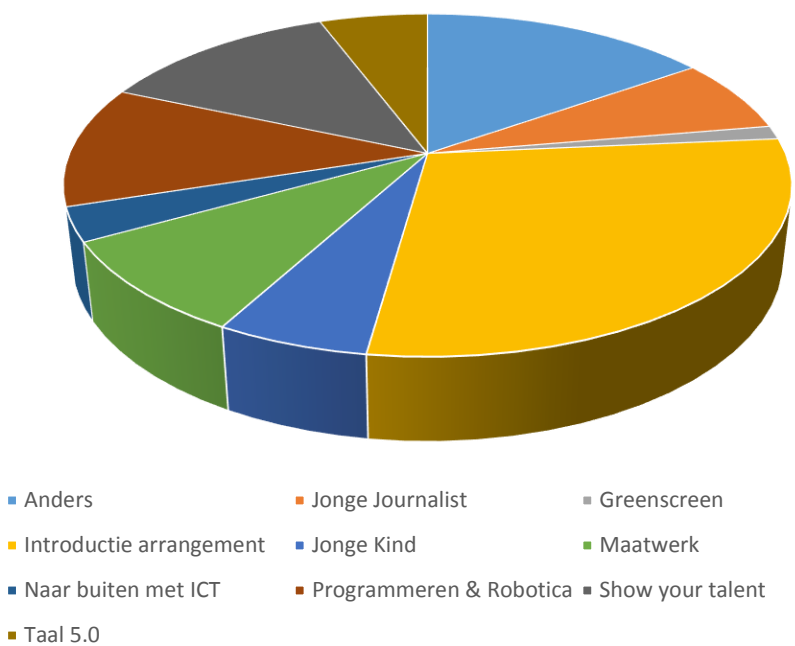
SPOM: Leeuwenkuil-Marischool-Mariënhof-Victorschool.

Optimus: Kreek-Raamdonk-Regenboog-Sprankel-Vlasgaard-Waai-Jan de Quai-Schrijverke-Baken-Lambertus.

Conexus: Lanteerne-Luithorst-Muze-Oversteek-Tovercirkel-Zonnewende-Kampus-Michiel de Ruyter-Windroos.

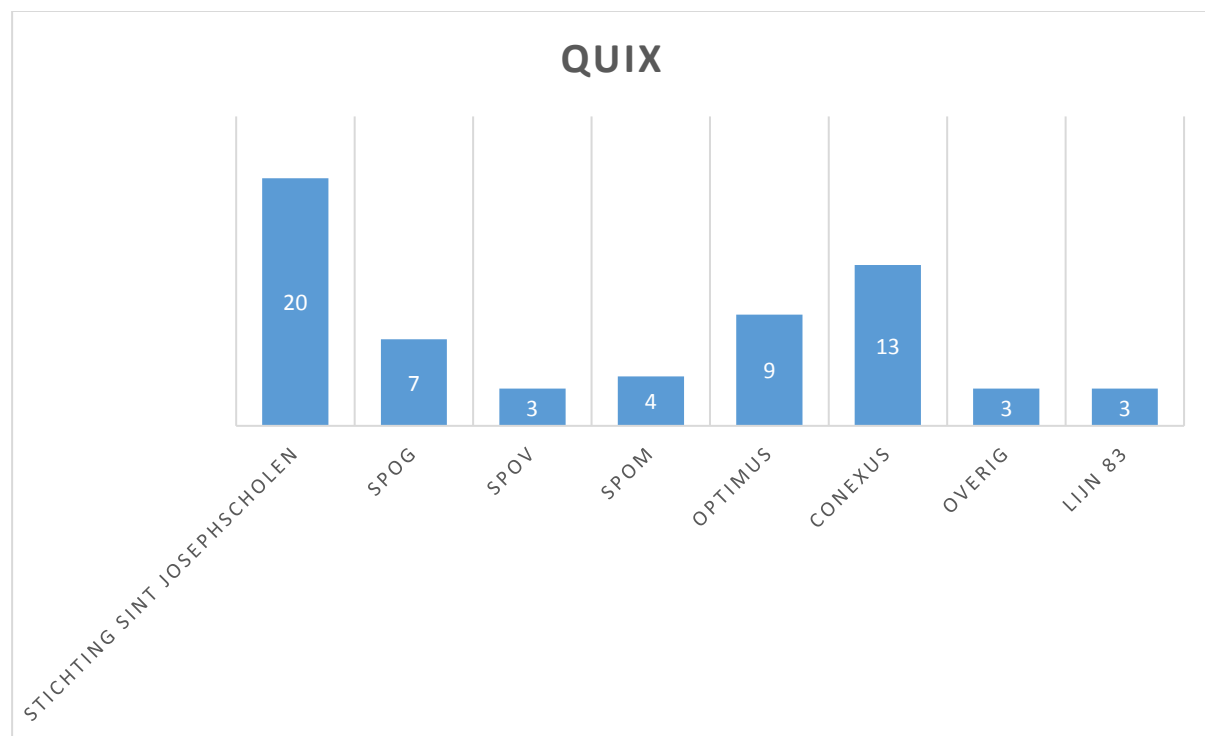
Lijn 83: Ratel-Vonder-Maria Goretti

Gekozen Arrangementen

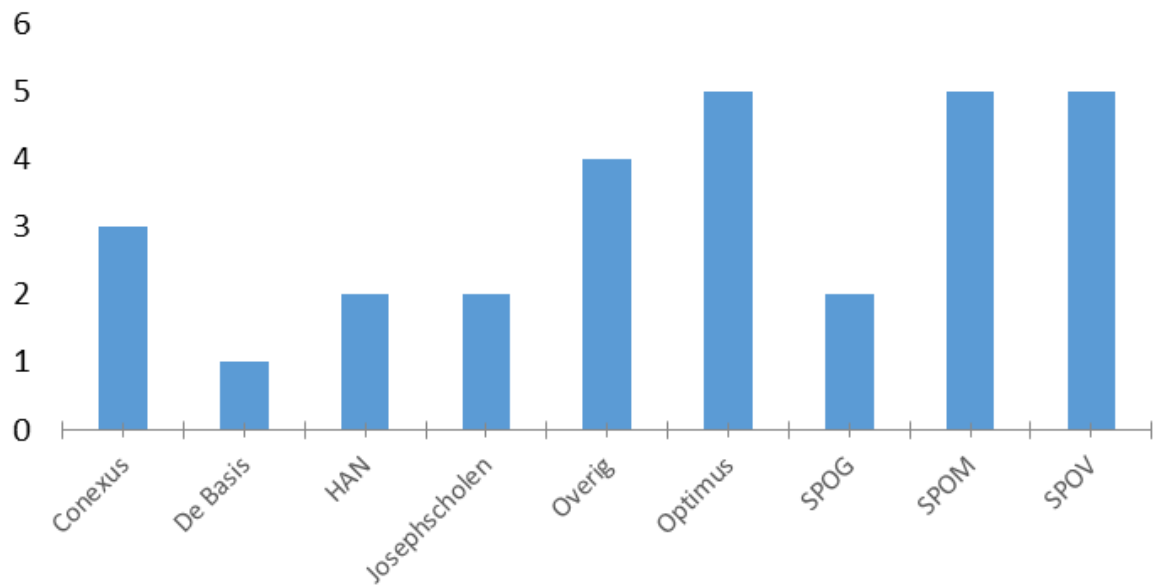

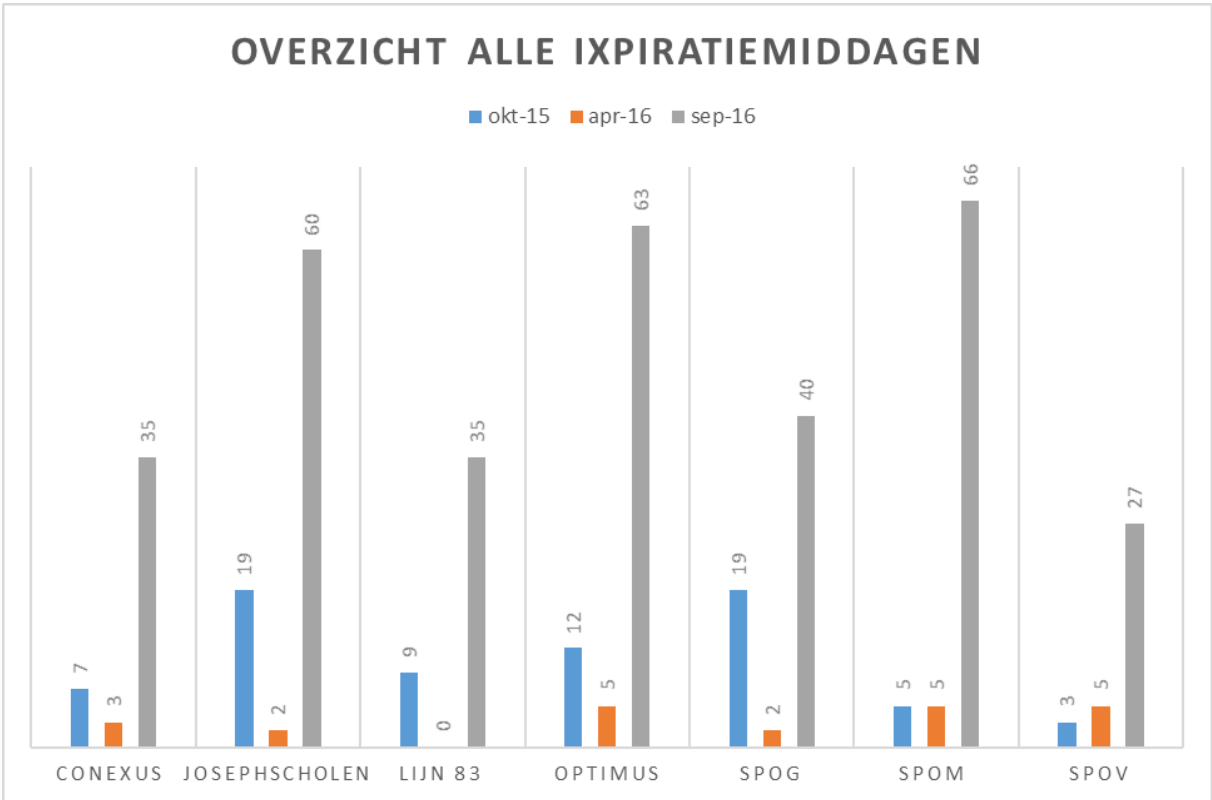
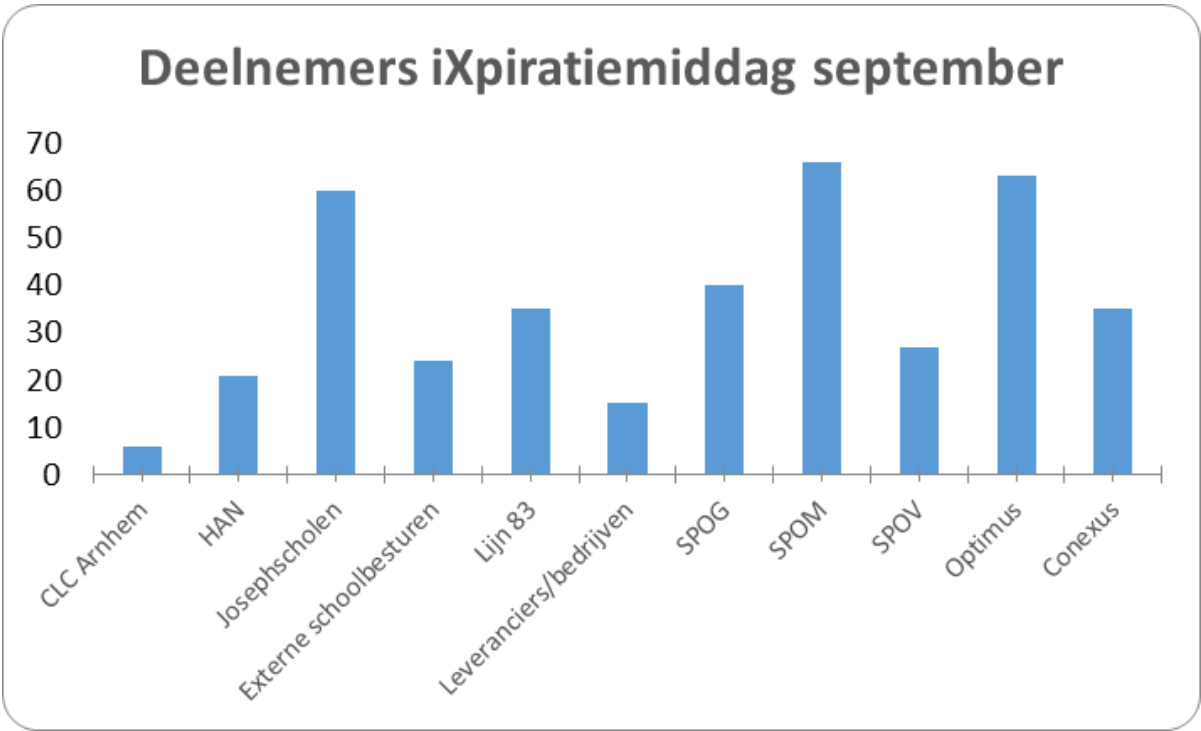
Aantal activiteiten/arrangementen iXperium 2016: 248 waarvan 158 Schoolarrangementen.
 Andere activiteiten o.a.: ILS 21^x – PABO 20^x – iXperium 13^x – HAN 12^x – Extern 6^x.

QUIX

Deelname iXpiratiemiddag april

Model Personaliseren van leren

Personaliseren van leren kan op uiteenlopende manieren vorm krijgen op school.

Hieraan liggen twee dimensies ten grondslag, te weten:

1. Externe regie versus zelfregie;
2. Collectief belang versus individueel belang.

Keuzes op deze dimensies leiden tot een verschillende mate van personaliseren van het leren en hebben daardoor specifieke consequenties voor de organisatie van het onderwijs op school.

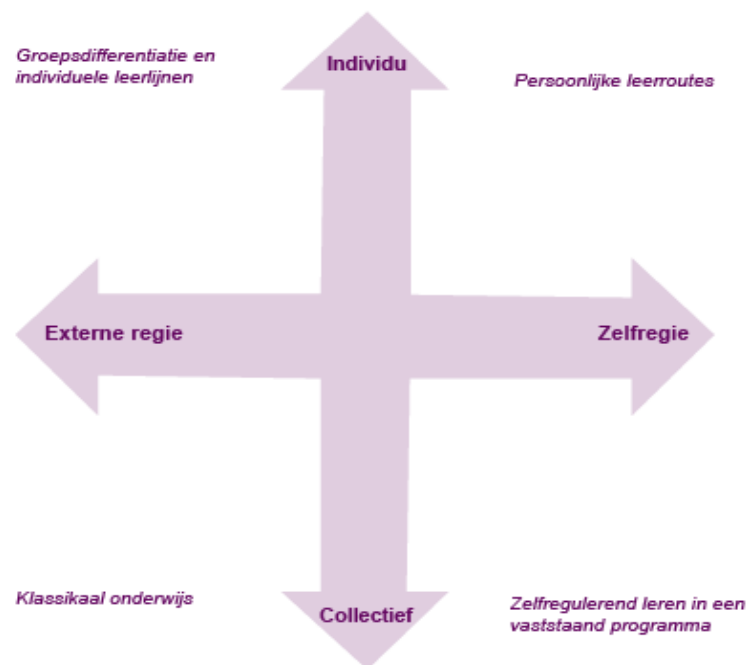

Fig 1. Dimensiebeschrijvingen voor de mate van personaliseren van leren (Van Loon, Van der Neut, De Ries & Kral, 2016) *

Externe regie/zelfregie

Dit betreft de regie op het leren van de leerling. Aan de ene kant van de dimensie berust de regie volledig bij de leraar, de methode of het ict-middel. De leraar of het middel stuurt het leren van de leerling. Aan de andere kant van de dimensie staat de leerling, die de volledige regie heeft op zijn eigen leerproces.

Collectief belang/individueel belang

Dit betreft het individuele versus het collectieve belang. Naarmate het collectieve belang zwaarder weegt, zal er in het onderwijsaanbod sprake zijn van een vergaande vorm standaardisatie (one-size-fits-all). Naarmate het individueel belang zwaarder weegt is er sprake van meer differentiatie (one-size-fits-one).

Kijkvragen voor het bezoek aan de leermiddelenmarkt

- Als je kijkt naar het onderwijs bij jou op school, hoe zou je je school dan inschalen op de dimensies (plaats in het model)? Hoe past het leermateriaal daarbij?
- Biedt het leermateriaal mogelijkheden om de mate van zelfsturing door de leerling te variëren?
- Biedt het leermateriaal mogelijkheden om te differentiëren in de wijze waarop het materiaal aan leerlingen wordt aangeboden? Zo ja, welke differentiatie is mogelijk?
- Biedt het leermateriaal mogelijkheden aan leraren om inzicht te krijgen op welke manier leerlingen gebruik maken van het gedifferentieerde aanbod?

* Het model is ontwikkeld in het kader van het RAAK project iXpeditie Maatwerk. Meer achtergrondinformatie over het model is te vinden op www.ixperium.nl

Het RAAK onderzoek is medegefinancierd door Regieorgaan SIA onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).